

Met opzet heb ik de operatie van Steinach niet genoemd, aangezien deze operatie als behandeling van prostaat-hypertrofie onbruikbaar is en dan ook obsoleet is geworden. STEINACH zelf heeft, naar ik in het proefschrift van H. MULLER (Leiden 1948) las, nooit het bewijs kunnen leveren, dat de operatie enige invloed op de prostaathypertrofie heeft. In de mij ten dienste staande literatuur na ongeveer 1900 heb ik deze behandelingswijze slechts sporadisch genoemd gevonden.

Amsterdam, 3 maart 1957

F. H. VAN GULIK

## BERICHTEN

### BUITENLAND

**AFRIKA.** — LEERGANGEN TER KENNISMAKING MET AFRIKAANSE VRAAGSTUKKEN. Het „Centre International de l'Enfance”, dat behuisd is in het Château de Longchamp te Parijs, organiseert maatschappelijk-geneeskundige leergangen in Afrika. Men stelt zich voor na Dakar, waar men reeds enige malen werkzaam was, Leopoldville en Kampala als zetel te kiezen. Bijzondere onderwerpen van studie zijn: borstvoeding, groei van het kind en jeugdcriminaliteit.

Aan de leergang van Sociale Pediatrie in november en december 1956 namen 30 artsen deel; 19 van hen waren in het genot van een reisbeurs. Zij luisterden naar 63 voordrachten, gehouden door geneeskundigen en sociologen, allen deskundigen van internationale reputatie. Tot het programma behoorden ook bezoeken per vliegtuig aan instellingen op tropisch-geneeskundig en tropisch-hygiënisch gebied, ziekenhuizen en poliklinieken voor lijders aan trachoom en lepra inbegrepen (*Informations du C.I.E.*, 5 febr. 1957).

**BRAZILIË.** — SYMPOSIUM OVER CURARE. Een internationaal symposium over curare en curariserende stoffen zal van 5 tot 17 augustus 1957 te Rio de Janeiro worden gehouden. Inlichtingen verstrekt Prof. DANIEL BOVET, Istituto superiore di Sanità, 299 Viale Regina Elena, Rome.

**CANADA.** — ARTS EN PUBLIEK. De *Canadian Medical Association Journal* (1957, bl. 46) geeft onder de titel „Public Relations Forum” uitvoerige statistieken over wat het publiek nu wel vindt van de artsen, hun deugden en gebreken. Een levenswijze collega acht het jammer, dat het blad zijn plaatsruimte en de tijd van zijn lezers met artikelen ter „improving the practice of medicine” verkwist. Men kan 's mensen persoonlijkheid niet veranderen, of hij nu een predikant, een advocaat, een kruidenier of een arts is. Sommigen hebben „het”, „a magnetic attraction which cannot be explained. Others with scholarships, top-notch education, and with every advantage that money can buy have difficulty in making a living”.

**ENGELAND.** — VACCINE TEGEN POLIOMYELITIS. Midden februari is de vaccinatie-campagne voor het jaar 1957 begonnen. Men is later dan was berekend, omdat een grote partij wegens besmetting (niet met levend virus) werd afgekeurd. Men rekent op 2 inspuitingen aan 200.000 kinderen van 2 tot 9 jaar (*Brit. med. J.* 9 februari 1957, bl. 352).

— DE STEKELVARKEN-MENS. De geneticus PENROSE heeft onlangs weer eens het verhaal verteld en gecorrigeerd van EDWARD LAMBERT, lijder aan ichthyosis hystrix gravior, in 1716 uit gezonde ouders geboren. Toen hij 6 weken oud was, begon de huidaandoening, ruw als de schors van een boom en met talrijke stekels, zodat hij door zijn vader als „natuurlijk wangedrocht” in het publiek kon worden vertoond. De aandoening bleek dominant erfelijk; ook zijn

zoontje werd tekijkgesteld, „with other strange animals”, en twee kleinzonen reisden door Europa en lieten zich in geneeskundige kringen onderzoeken. Een van hen had een zoon, met wie de ziekte uitstierf. De voorstelling van een met het mannelijk geslachtschromosoom verbonden ziekelijk kenmerk is niet juist gebleken, evenmin als de voorstelling, dat de ziekte der familie LAMBERT uniek is gebleven. Nog onlangs zijn er gevallen uit een Amerikaans gezin beschreven: twee broeders, wier moeder in lichtere mate aan de ziekte leed (*Lancet*, 9 februari 1957, bl. 330).

— PSYCHOTHERAPIE VOOR DE MOEDER IN PLAATS VAN TONSILLECTOMIE BIJ HET KIND. — Het onlangs in deze rubriek vermelde artikel van de huisarts, die zich afvroeg of er niet teveel „T's and A's” worden verricht, wekt tegenspraak en instemming. Een der inzenders schrijft: „Over the past two years I have seen no child deserving tonsillectomy but many mothers requiring psychotherapy. Correlation of the pre-Oedipal and Oedipus phases with the normally accepted illnesses of childhood has yet to be finally assessed. In the hands of the general practitioner lies the opportunity for increasing efficient psychotherapy and less referral to otorhinology” (*Brit. med. J.*, 2 februari 1957, bl. 285).

— POLIOMYELITIS-NIEUWS. Blijkens een rapport aan de „Medical Research Council” wordt de intramusculaire toediening van Britse vaccine, bereid volgens Salk, in zeer bevredigende mate door vorming van tegenstoffen gevolgd. De intradermale (Deense) methode geeft minder goede uitkomsten.

In een half geïsoleerde gemeenschap in Schotland vond men met de stijging van de leeftijd een toeneming van tegenstoffen tegen alle typen; maar de toeneming verliep langzamer dan normaal.

DOLL en BRADFORD HILL, de onderzoekers van rookgewoonte en longkanker, hebben terloops nagegaan hoe vaak blijkens ambtelijke gegevens, in de periode november 1951 tot september 1956, artsen aan poliomyelitis zijn overleden. Het bleken er 8 te zijn, hetgeen, vergeleken met de overige bevolking, een zeer hoog cijfer is. De leeftijden van deze artsen wisselden tussen 28 en 41 jaar; vier van hen waren huisarts; de anderen werkten in een ziekenhuis of als longarts. Zij woonden in zeven verschillende districten. Vijf gevallen hoopten zich op in augustus en september 1952.

— BOKSEN. De *British Medical Journal* opent zijn nummer van 16 februari 1957 met een drietal artikelen over de boksport. Allereerst vindt men een bespreking van de „ordinary classical knock-out” door een stoot tegen de „button” (kin). Men kent daarenboven een „solar plexus knock-out”, een „heart knock-out” en een „sarotid sinus knock-out”. Een „foul punch” kan ook hét bewustzijn doen verliezen, bv. bij plaatsing „below the belt” („a euphemistic term for direct injury to the testicles”) of in de nierstreek. „Punchdrunkenness” (chronische, progressieve, traumatische encefalopathie van bokkers) en de „groggy” toestand geven eveneens een rijkdom aan klinische beelden. Er is dan ook „much in boxing to interest a practising neurologist”.

— LEPTOSPIROSE BIJ VARKENSFOKKERS. Blijkens een Schots rapport in de *British Medical Journal* (2 februari 1957, bl. 257) wordt *Leptospira canicola* bij klinisch gezonde varkens vaak met de urine uitgescheiden en besmet ze niet zelden de arbeiders in de fokkerijen. Men ontmoet dus een tegenstelling met de talrijke eigenaars van honden, bij wie *canicola*-koorts hoge uitzondering is.

**EUROPA.** — GEBORTE-OVERSCHOTTEN IN EUROPA. De geboorte-overschotten (per 1000) in de landen van Europa voor het jaar 1954 leert men uit de volgende cijfers:

Oostenrijk	2,8	Italië	8,7
Groot-Brittannië	4,2	Ierland	9,1
België	4,8	Tsjechoslowakije	10,1
Luxemburg	4,9	Spanje	10,9
Zweden	5	Portugal	11,8
Bondsrepubliek	5,3	Hongarije	12
Frankrijk	6,8	Finland	12,1
Zwitserland	7	Nederland	14,1
Denemarken	8,2	Joegoslavië	17,6

Nederland is dus, na Joegoslavië, een goede tweede.

**FRANKRIJK.** — LABORATORIUM VOOR ONDERZOEK VAN POLIOMYELITIS. De „Société d'Etudes et de Soins pour Enfants Poliomyélitiques” heeft op het terrein van het „Centre International de l'Enfance” te Parijs een laboratorium („Fondation Alice et Georges Dreyfus”) gesticht. Als eerste object van onderzoek koos men de natuurlijke vorming van tegenstoffen tegen poliomyelitis in haar verband met persoonlijke, familiale, sociale, pathologische en etnische factoren (*Informations du C.I.E.*, 5 febr. 1957).

\***HONGARIJE.** — GEVLUCHTE ARTSEN. Uit een mededeling van de Oostenrijkse „Aerztokammer” blijkt, dat reeds 270 artsen onder de Hongaarse vluchtelingen zijn geteld (*D. med. Wschr.*, 1957, bl. 198).

**ITALIË.** — SYMPOSIA OVER VREEMDE BESTANDDELEN IN VOEDINGSMIDDELEN. Het hoofdthema van het tweede symposium, dat van 14 tot 18 mei te Como zal worden gehouden, betreft de invloed van de produktiemethoden op de voedingswaarde van voedingsmiddelen. Daarbij komt ter sprake het gebruik van hormonen, vitamines, pesticiden, herbiciden, germiciden, natuurlijke en chemische meststoffen, antibiotica en middelen tot kunstmatige rijping. Inlichtingen verstrekt Prof. Dr. Ir. LENIGER, Wageningen (*Voeding*, 1957, bl. 112).

— SYMPOSIUM OVER WERKING VAN GENEESMIDDELEN. Een internationaal symposium over centraal werkende farmaca zal van 9 tot 11 mei 1957 te Milaan worden gehouden. De te behandelen onderwerpen betreffen fysiologie, farmacologie en therapie. Inlichtingen verstrekt het secretariaat: Via A. del Sarto 21, Milaan.

**OOSTENRIJK.** — SYMPOSIUM OVER BEENDERTUBERCULOSE. Het tweede Europese symposium over de behandeling van skelettuberculose zal van 5 tot 7 juni 1957 in Hotel Panhaus (Semmering, 100 km ten zuiden van Wenen) worden gehouden. Inlichtingen verstrekt Dr. J. KASTERT, Bad Dürkheim, Palts (Duitsland).

**VERENIGDE STATEN.** — OPTIMISME. De schrijver van een „guest editorial” in de *Journal of the American Medical Association* (22 december 1956, bl. 1542), getiteld „Angina pectoris, a thirty-year progress report”, besluit zijn artikel met de woorden „Thirty years hence, it is likely that enzymes, hormones, and other perhaps as yet unidentified biochemical agents will make angina pectoris a truly rare condition”.

— DE LEVENSJAREN NA ANGINA PECTORIS GETELD. Een werkgroep van de Mayo Clinic bestudeerde de ziektegeschiedenissen van 250 mensen, bij wie na de dood een duidelijk litteken van een genezen hartinfarct was gevonden. De gemiddelde overlevingstijd na een doorgemaakte hartaanval bedroeg 43 maanden; 24 pct van de patiënten leefden 5 jaar of langer; 10 pct leefden 10 jaar of langer. Hun gemiddelde sterfteleeftijd bedroeg 63 jaar.

Voorts bleek, dar de klinische waarneming voor de prognose van de overlevingstijd geen gegevens oplevert (*A.M.A. Arch. Int. Med.* 1956, 98).

J. J. VAN LOGHEM

## BINNENLAND

### JAARVERSLAGEN.

— *Zonnegloren 1955.* Het verslag van de Christelijke Vereniging tot stichting en exploitatie van sanatoria voor lijdende aan longziekten en tuberculose „Zonnegloren”, vermeldt een totaal aantal verpleegdagen van 140.946. De gemiddelde bezetting bedroeg 386 (vorig jaar 395). Van de opgenomen patiënten leden 187, dat is ruim 57 pct, aan open tuberculose. Geneesheer-directeur is Dr. J. A. W. BERGHAUSER PONT.

— *Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst te Zeist 1955.* De bevolking van Zeist nam in het verslagjaar toe van 47.609 tot 48.466 zielen. Van de aangegeven gevallen van besmettelijke ziekten betroffen 37 rubecola, 20 hepatitis en 14 roodvonk. Er waren 290 verkeersongevallen, waarbij eerste hulp moest worden verleend; hiervan liepen 26 dodelijk af. De schoolarts J. D. LEBRET bericht dat er in het verslagjaar 57 scholen met 8982 leerlingen waren (vorig jaar 53 scholen met 8654 leerlingen). Directeur van de gemeentelijke dienst is J. A. M. KEERS-RÖHNER.

— *Gemeentelijke geneeskundige en gezondheidsdienst te Amersfoort 1955.* De bevolking nam in het verslagjaar toe van 63.638 tot 65.211 zielen. Er werden 815 kinderen in het eerste levensjaar tegen pokken ingeënt, dat is ongeveer  $\frac{2}{3}$  van het aantal baby's. De schoolartsdienst verzorgde 99 scholen met 17.131 kinderen. De schoolarts bericht verschillende hygiënische tekorten op de scholen. Directeur van de gemeentelijke dienst is W. J. VAN DER HOOFT.

**NIEUW UITERLIJK VAN „HET REDDINGWEZEN”.** — Het tijdschrift van de Koninklijke Nationale Bond voor Reddingwezen en Eerste Hulp bij Ongelukken en van „het Oranje Kruis”, tevens officieel orgaan van de Maatschappij tot Redding van Drenkelingen en de Nederlandse Vereniging van docenten in EHBO, getiteld *Het Reddingwezen*, is zijn 46e jaargang met een nieuw uiterlijk begonnen: kleiner formaat, beter papier, duidelijker letters, betere illustraties. Er is voorts een nieuwe rubriek aan toegevoegd voor de Kadergroep EHBO. De redacteur, arts H. J. OOSTERHUIS, zegt in zijn voorwoord, dat een goede EHBO primair blijft. „De behoefte hieraan wordt immers steeds groter, zoals blijkt als men bijvoorbeeld alleen maar nagaat dat het aantal doden en gewonden door verkeer enz. in deze tijd jaarlijks groter is dan door oorlogshandelingen. De kosten veroorzaakt door deze ongevallen kan men alleen voor ons land per jaar op f 200.000.000 schatten”.

**STOPZETTING SUBSIDIËRING OPLEIDING ZIEKENDIPLOMA A.** — Naar het *Algemeen Handelsblad* (26 februari) meldt, hebben de besturen van de drie zg. Experimenteeroopleidingen voor het Ziekendiploma A te Groningen, Enschede en Voorburg (ZH) in een adres aan de leden van de Staten-Generaal geprotesteerd tegen het stopzetten van de subsidiëring voor de genoemde opleidingen met ingang van 1957, in het kader van de te treffen bezuinigingen wegens de financiële omstandigheden van het land.

De experimentele opleiding is in 1953 begonnen met subsidie van het Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid, als uitvoering van een advies van de ministeriële commissie persoonlijkheidsvorming, dat in 1952 was gereed gekomen. In de jaren 1953 tot en met 1955 werd jaarlijks een bedrag van f 100.000 uitgekeerd, voor 1956 f 125.000, en voor 1957 was reeds een bedrag van f 150.000 op de begroting goedgekeurd.

„HET TIJDSCHRIFT” GEMODERNISEERD. — *Het Tijdschrift* van de Nederlandse Vereniging van Suikerzieken ziet op tien